

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. V. Argumenta contendentia actum Charitatis & Contritionis
justisicare formaliter.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

perfecta, & tamen dicit eam impetrare veniam peccatorum, ergo non est ipsa forma justificans, & remittens peccata.

VIII. Eadem insuper veritas ex alio ejusdem Concilii loco probatur.

Secundò probatur ex eodem Concilio sess. 6. cap. septimo, ubi dicitur justitiam, per quam justificamur, dari unicuique secundum propriam uniuscujusque dispositionem, & operationem, sed contritio est una ex operationibus & dispositionibus, ut ostensum est, ergo non est ipsa forma. Nec dici potest dari intensiorem contritionem ob actus fidei & attritionis præcedentes; cum enim actus contritionis liber sit, fit magis vel minus intensus prout operanti placuerit: unde Deus ad summum dat inspirationem præviam intensiorem, quæ tamen certâ lege & infallibili non infert actum contritionis intensiorem, Concilium autem loquitur de certâ & infallibili lege, secundum quam datur major vel minor justitia, ergo per justitiam non intelligit Concilium contritionem,

IX. Sequeretur insuper nos nunquam justificari per habitum.

Confirmatur: Nam juxta Concilium homo, etiam extra Sacramentum justificatur per habitum, secundum hunc autem modum dicendi nunquam justificaretur per habitum, cum enim actus contritionis sit justificatio, secundum Auctores contrariæ sententiæ, & dispositio ad gratiam, seu habitum, prius naturâ semper justificabitur homo, quàm habeat gratiam aut habitum.

X. Actus Contritionis & amoris Dei super omnia non possunt justificare.

Hinc infertur, nec posse actum contritionis vel amoris Dei super omnia, qualis elicitur in viâ, justificare; si enim posset, de facto justificaret, cum habeat semper eandem entitatem & naturam, ergo si ut forma sanctificans posset justificare, justificaret. Quod autem de facto non justificet ostensum est hæc & præcedente conclusione. Unde & Patres conformiter ad loca Scripturæ superius allata dicunt justificationem, & remissionem peccati semper esse novum beneficium, & misericordiam, positâ etiam nostrâ penitentiâ, & loquuntur de Penitentiâ perfectâ; de illâ enim loquuntur, cui infallibiliter annexa est peccati remissio, & consequenter de contritione, postquam positam adhuc dicunt intercedere misericordiam divinam, ut peccatum remittatur.

XI. Hanc doctrinam expressè tradit S. Chrysostr. mss.

Sanctus itaque Chrysostr. Homiliâ 80. ad populum sic scribit: Si penitentiam egero salabor, unde capiat? ex Domini clementiâ, neque tua confidas penitentia; tua enim penitentia tantum nequit peccatum delere; si sola foret penitentia, jure timeres; sed postquam in penitentia commiseretur Dei misericordia, confide. Sanctus etiam Gregorius in illud Psalmi trigesimali primi: Dixi confitebor adversum me iniquitatem meam Domino, & tu remisisti impietatem peccati mei. Attende, inquit, quanta misericordia Dei commendatio, ut consentis desiderium comitetur venia: ubi dicit fuisse misericordiam Dei, quod positâ confessione illâ Prophetæ, & contritione, sine quâ nullum tunc remittebatur peccatum, secuta sit peccati illius remissio. Alia multa hujusmodi habent Patres, per quæ adhuc post penitentiam requirebant Dei misericordiam, novum beneficium conferentem.

SECTIO QUINTA.

Argumenta contententia actum Charitatis & Contritionis justificare formaliter.

Objicit primò Vasquez citatus varia loca Scripturæ, ubi Charitati & contritioni tribuitur peccatorum remissio, Charitas aperit multitudinem peccatorum: dicitur etiam vinculum perfectionis, plenitudo legis, &c. Sed contra: Nam aliquando, etiam elemosynæ, & aliis operibus tribuitur peccatorum remissio, & tamen non justificat formaliter. Sic etiam Christus dicitur nostra justitia, nostra sapientia, &c. quæ omnia intelligenda sunt, vel effectivè, vel dispositivè. Respondetur itaque cum Suario & aliis, illa intelligi debere dispositivè, vel de merito de congruo, cum jam ostensum sit sæpius in Scripturis remissionem peccati mortalis tribui contritioni tanquam novum beneficium.

Eodem modo solvuntur auctoritates Patrum, licet aliqui ex his, præsertim Sanctus Augustinus intelligi possit de Charitate habituali, ut notat Suarez tomo primo in tertiam partem, disp. 4. sect. 8. §. ad argumentum. unde falsum est quod ait Vasquez cap. quarto, nunquam à Sancto Augustino factam esse mentionem Charitatis habitualis; primò enim sæpè Charitatem intelligit sub nomine virtutis, nomen autem virtutis propriè non competit nisi actui. Deinde sermone vigesimo sexto in psalmum centesimum decimum octavum, in illa verba, Feci judicium & justitiam, ait intelligendum hoc esse de actu justitiæ, & non de ipsâ virtute, Quia hanc justitiam, inquit, non facit in homine, nisi qui justificat impium, & ex quo facit justum: ubi etiam distinguit actum ab habitu, & hunc nomine virtutis compellat, & per solum habitum non per actum dicit justificari hominem à Deo.

Objicit secundò; Contritio tollit aliquid, quod est de formali constitutione peccati, averfionem scilicet à Deo; est enim conversio ad Deum, ergo saltem ex parte tollit peccatum, imò totum; quando enim aliquid consistit diversis partibus, quod tollit unam destruit rem illam, sicut hunc minem destruit, qui vel animam tollit, vel materiam, vel unionem. Confirmatur: Concilium Tridentinum sessione sextâ, cap. septimo dicit justificationem & renovationem hominis internam fieri per voluntariam susceptionem gratiæ & donorum, ergo partialiter saltem justificamur per actum contritionis, per quem nimirum voluntaria dona Dei suscipimus.

Respondetur, peccatum mortale præteritum, duplicem relinquere averfionem habitualement à Deo, unam per quam denominatur adhuc ita habitualiter averfius à Deo, ut censeatur manere adhuc in eodem affectu, ita ut si daretur occasio, approbaret averfionem præteritam. Alia averfio habitualis à peccato relicta est perseverantia moralis actus illius præteriti, ita ut ratione illius justè possit odio haberi à Deo.

Sub priore itaque consideratione tollitur averfio habitualis peccati per actum contritionis, imò & per attritionem, & actum quemvis contrarium, etiam naturalem; illo enim posito non manet ita promptus ad effectus quosdam phisicos, nempe

I. Objiciuntur varia loca Scripturæ: Charitas aperit multitudinem peccatorum &c.

II. Eodem modo explicari in similibus locis conciliorum præsertim Patrum.

III. Dicitur: Contritio tollit aliquid quod est de formali constitutione peccati, ergo tollit peccatum.

IV. Ad argumentum Respondetur peccatum mortale præteritum relinquere duplicem averfionem à Deo.

V. Quo pacto pro averfio tollatur per actum contritionis.

nempe ad relabendum in similes actus, ad illum approbandum, ad complacendum de eo, &c. At verò secunda perseverantia habitualis, seu moralis peccati non tollitur, etiam in ratione voluntarii moraliter manentis; æque enim ob actum præteritum potest Deus adhuc eum odio habere, & punire, ac si actum contritionis non eliciisset; nec enim condonatur peccatum præteritum, nec sufficienter, seu per condignam satisfactionem compensatur.

VI.

Dices: Si quis existens in peccato mortali raperetur ad visionem & amorem beatificum, iustificaretur, ergo actus potest iustificare.

Objicitur tertio: Si quis existens in peccato mortali raperetur ad visionem & amorem beatificum, iustificaretur, etiam sine infusione gratiæ; nec enim videtur posse aliquem, simul esse beatum & in peccato, ergo actus potest iustificare, ergo & actus contritionis, & Charitatis, etiam hic in viâ elicitus.

Medina, Salas, & alii nonnulli negant hominem fore in eo casu sanctum vel beatum, quia, inquiunt, ulterius requiritur negatio peccati, sicut multi dicunt de gratiâ habituali, si simul cum peccato poneretur in animâ. Sed ut omittam alia quæ afferri possent contra hunc modum respondendi, concedunt hi. Auctores Patri Valquez quod intendit: nam sicut gratia habitualis est forma sanctificans, quia connaturaliter petit expulsionem peccati, esto miraculosè impediri ille effectus possit, ita ut actus amoris Dei sit forma iustificans, sufficit quòd ex naturâ suâ petat expulsionem peccati.

VIII.

Volunt alii peccatum ab homine illo expelli, non per amorem beatificum, sed per visionem.

Dicunt alii, hunc hominem in eo casu sanctificandum, non per amorem, sed visionem. Alii expellendum quidem peccatum asserunt in eo casu, non per amorem, sed visionem, hominem tamen non fore sanctum; visio enim, inquiunt, non est sanctitas, nec participatio naturæ divinæ, expellit tamen peccatum in quantum est forma beatificans, & consequenter expellens omnem miseriam, sicque hoc titulo stare nequit cum peccato.

Tandem dici posset, sanctificandum illum hominem per amorem etiam beatificum, utpote diversæ rationis ab amore viæ, est quippe amor patriæ multo hoc excellentior, ex naturâ suâ permangens, spectans ad statum illum perfectissimum, &c. unde non magis arguere licet ab actu amoris patriæ ad actum viæ, quàm ab actu deliberato amoris in viâ ad actum amoris indeliberatum, quem tamen negant adversarii iustificare.

IX.

Dici denique potest, hominem illum sanctificandum per amorem beatificum, utpote longè diversæ rationis ab amore viæ.

Objicitur quarto: Qui amat Deum est unus spiritus cum illo, & conformis primæ regulæ, ergo rectus & iustus; hic enim videtur conceptus iustitiæ. Respondetur, vel ille homo antea peccaverat vel non, si ita, esto jam affectivè adæquetur primæ regulæ in operationibus, & non lit ab eâ declinare, cum tamen antea deviaverit ab illâ regulâ, & constituerit cum eâ inadæquationem, quæ necdum est sufficienter ablata, ut ostensum est, non diligitur à Deo dilectione simpliciter, sed solum secundum quid, & idem quoad hoc est, licet antea non peccasset. In eo etiam casu solum esset unus spiritus cum Deo affectivè & ex parte sui, seu dispositivè, non tamen perfectè & ex parte Dei, cum adhuc non haberet spiritum adoptionis, ad quem juxta Concilia & Patres jam allatos, contritio tantum est dispositio.

X.

Dices: Qui amat Deum est unus spiritus cum Deo, ergo & iustus.

Objicitur quinto: Habitus Charitatis iustificat, ergo & actus. Respondetur primo, omisso antecedente, distinguendo consequens, aliquis actus, nempe patriæ concedo; omnis, seu viæ, nego, ut de actu deliberato & indeliberato supra dictum est. Deinde negari potest antecedens; licet enim de facto nunquam habitus Charitatis sit informis, cum supponat gratiam, ex se tamen non est impossibilis cum peccato, magis quàm Fides aut Spes, vel habitus virtutum moralium infusarum. Et hæc de Pœnitentiâ.

XI.

Dices: Habitus charitatis iustificat, ergo & actus.

